

นักสืบกับการสร้างครอบครัว: การนำเสนอภาพครอบครัวของคู่รักเพศเดียวกัน ในอาชญาวิทยา ชุด โฮล์มส์ แอนด์ มอริอาร์ตี ของจอช แลนยอน¹

กนกวรรณ วิเชียรศรี²

ทอแสง เชาว์ชติ³

Received: November 19, 2023

Revised: January 3, 2024

Accepted: February 25, 2024

บทคัดย่อ

บทความชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตั้งคำถามกับบรรทัดฐานรักต่างเพศในบันเทิงคดีแนวสืบสวนสอบสวนผ่าน การนำเสนอภาพครอบครัวของคู่รักเพศเดียวกันในอาชญาวิทยา ชุด โฮล์มส์ แอนด์ มอริอาร์ตี ของจอช แลนยอน จากการศึกษาพบว่าบรรทัดฐานรักต่างเพศมีอิทธิพลอย่างมากต่อการนำเสนอตัวละครนักสืบชายและการนำเสนอภาพของ ครอบครัวคู่รักเพศเดียวกัน ตัวบทคดีสรรพยาบายตั้งคำถามต่อชนบการดำเนินเรื่องของบันเทิงคดีแนวสืบสวนสอบสวนใน ยุคแรกเริ่มที่นำเสนอตัวละครนักสืบชายแบบตายตัว กล่าวคือนักสืบชายในอดีตมักใช้ชีวิตแบบสันโดษและไม่มีครอบครัว แต่ตัวบทคดีสรรพยาบายกลับนำเสนอให้เห็นว่านักสืบเองก็สามารถทำหน้าที่นักสืบไปพร้อมกับการมีครอบครัวและ สร้างครอบครัวได้ โดยไม่ต้องดำเนินรอยตามบรรทัดฐานรักต่างเพศเสมอไป นอกจากนี้ ตัวบทคดีสรรพยาบายนำเสนอครอบครัวของคู่รักเพศ เดียวกันที่แตกต่างไปจากครอบครัวของคู่รักต่างเพศด้วย แต่อิทธิพลของบรรทัดฐานรักต่างเพศทำให้คู่รักเพศเดียวกันรับเอา ค่านิยมของสังคมกระแสหลักมายึดถือในการสร้างครอบครัวด้วย การนำเสนอภาพครอบครัวคู่รักเพศเดียวกันในอาชญาวิทยา ชุด โฮล์มส์ แอนด์ มอริอาร์ตี จึงยังไม่หลุดพ้นจากบรรทัดฐานรักต่างเพศได้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ: บรรทัดฐานรักต่างเพศ, บันเทิงคดีแนวสืบสวนสอบสวน, นักสืบชาย, ครอบครัวของคู่รักเพศเดียวกัน, เคเวียร์

¹ บทความชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต เรื่อง โฮล์มส์ แอนด์ มอริอาร์ตี: การตั้งคำถามกับชนบด้านเพศ สถานะของบันเทิงคดีแนวสืบสวนสอบสวน โดยได้รับการอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประจำปี งบประมาณ 2565

² หน่วยงานผู้แต่ง: ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อีเมล: kanokwii@hotmail.com, 6280001422@student.chula.ac.th

³ หน่วยงานผู้แต่ง: ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อีเมล: Thosaeng.C@Chula.ac.th

Detective and Family: The Representation of Same-Sex Family in *Holmes & Moriarity* by Josh Lanyon⁴

Kanokwan Wichiansri⁵

Thosaeng Chaochuti⁶

Received: November 19, 2023

Revised: January 3, 2024

Accepted: February 25, 2024

Abstract

This paper aims to study the questioning of heteronormativity in early detective fiction by investigating the representation of homosexual family in the crime fiction series *Holmes & Moriarity* by Josh Lanyon. The study finds that the representations of the male detective and homosexual family are influenced by heteronormative standards. The selected texts raise questions about the conventions of early detective fiction that usually offer stereotypical representations of the male detective. The male detective in early detective fiction typically prefers a life of solitude and refuses to start a family. The selected texts, however, portray a protagonist who is able to perform his role as a detective while starting a family with his homosexual partner. The selected texts also try to represent a same-sex family that is different from a straight family. However, even same-sex partners are influenced by social norms and the concept of the ideal family. The representation of same-sex family in *Holmes & Moriarity* is, therefore, still unable to truly defy the dominant heteronormative standards.

Keywords: heteronormative standards, detective fiction, male detective, same-sex family, queer

⁴ This research article is a part of the author's M.A. thesis titled *Holmes & Moriarity: Questioning the Gender Conventions of Detective Fiction*. This research and innovation activity is funded by National Research Council of Thailand (NRCT), 2565 B.E.

⁵ Affiliation: Department of Comparative Literature, Faculty of Arts, Chulalongkorn University
Email: kanokwii@hotmail.com, 6280001422@student.chula.ac.th

⁶ Affiliation: Department of Comparative Literature, Faculty of Arts, Chulalongkorn University
Email: Thosaeng.C@Chula.ac.th

1. บทนำ

แนวคิดด้านเพศสถานะและบรรทัดฐานรักต่างเพศซึ่งคนหนุ่มมากในสังคมยึดถือเป็นค่านิยมกระแสหลัก มีอิทธิพลต่อการนำเสนอตัวละครนักสืบชายในบันเทิงคดีแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิกเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงศตวรรษที่ 19 ซึ่งบันเทิงคดีแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิกถือกำเนิดขึ้น ดังจะเห็นได้จากการนำเสนอตัวละครนักสืบชายด้วยภาพลักษณ์ความเป็นชายแบบตายตัว กล่าวคือมีความเฉลียวฉลาด ยึดมั่นในคุณธรรมและความเป็นเหตุเป็นผล ขณะที่ตัวละครหญิงมักมีภาพลักษณ์ที่อ่อนแอ ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ตัวละครนักสืบชายถูกวาดภาพให้เป็นตัวแทนของเหตุผล ต่างจากตัวละครหญิงที่ถูกมองว่าเป็นตัวแทนของอารมณ์ ตัวละครนักสืบชายจึงมีภาพลักษณ์แบบวีรบุรุษ เพราะได้รับบทให้เป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่าโดยเฉพาะตัวละครหญิง แม้ว่านักสืบชายจะมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือผู้คนเป็นจำนวนมาก แต่จะสังเกตได้ว่าตัวละครนักสืบในอดีตมักไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนรอบข้างหากไม่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เห็นได้จากตัวละครเชอร์ล็อก โฮล์มส์ (Sherlock Holmes) จากบทประพันธ์ของอาเธอร์ โคนัน ดอยล์ (Arthur Conan Doyle) ซึ่งโฮล์มส์ใช้ชีวิตสันโดษและไม่ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเท่าที่ควร ประเด็นเรื่องครอบครัวและคนรักของนักสืบจึงแทบไม่ปรากฏในบันเทิงคดีแนวสืบสวนสอบสวน ครอบครัวของนักสืบจะมีบทบาทก็ต่อเมื่อตัวละครดังกล่าวมีเหตุให้ข้องเกี่ยวกับคดีที่นักสืบกำลังสืบสวนอยู่เท่านั้น นักสืบชายในช่วงศตวรรษที่ 19 จึงถูกวาดภาพว่ามีวิถีชีวิตสันโดษ ให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพ นักสืบมากกว่าครอบครัวหรือการคบหาอยู่กับคนรัก ส่งผลให้ประเด็นเรื่องคนรักและรสนิยมทางเพศของตัวละครนักสืบมักไม่ได้รับการกล่าวถึงด้วย

ผู้วิจัยพบว่าในช่วงที่บันเทิงคดีแนวสืบสวนสอบสวนถือกำเนิดขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 19 มักไม่มีการนำเสนอตัวละครคนรักของนักสืบชาย ทั้งยังไม่มีการเปิดเผยรสนิยมทางเพศของตัวละครนักสืบชายอย่างตรงไปตรงมา แต่ผู้ประพันธ์ในอดีตก็มักทำให้ผู้อ่านอนุมานได้ว่าตัวละครนักสืบชายมีรสนิยมแบบรักต่างเพศ (heterosexual) โดยการนำเสนอตัวละครต่างเพศที่นักสืบให้ความสนใจเพิ่มเข้ามา เห็นได้จากตัวละครนักสืบโฮล์มส์ หากยึดจากคำบอกเล่าของจอห์น วัตสัน (John Watson) คู่หูคนสนิทของโฮล์มส์ จะพบว่าโฮล์มส์ไม่เคยแสดงออกถึงความรักใคร่ต่อหญิงใด คำบอกเล่าดังกล่าวอาจทำให้ผู้อ่านตีความว่าโฮล์มส์อาจมีความสนใจในเพศเดียวกัน แต่เมื่อหญิงสาวนามว่าไอรีน แอดเลอร์ (Irene Adler) ปรากฏตัวขึ้นในเรื่องสั้น ตอน *เหตุอื้อฉาวในโบฮีเมีย*⁷ (A Scandal in Bohemia) (Doyle, 1995) และได้รับการยกย่องว่าเป็นหญิงเพียงผู้เดียวที่โฮล์มส์ยอมรับ ผู้อ่านก็จะอนุมานได้ว่าแท้จริงแล้วนักสืบชายอย่างโฮล์มส์ยังมีความสนใจเพศตรงข้ามอยู่ แม้โฮล์มส์อาจไม่ได้แต่งงานและสร้างครอบครัวกับหญิงใด แต่การแสดงออกว่าเขาให้ความสนใจกับเพศตรงข้ามก็ทำให้ผู้อ่านอนุมานได้ว่านักสืบชายมีรสนิยมทางเพศตรงตามบรรทัดฐานรักต่างเพศ จึงกล่าวได้ว่าอิทธิพลของบรรทัดฐานรักต่างเพศมีผลต่อการนำเสนอตัวละครนักสืบชาย เพราะนักสืบชายไม่ได้รับอนุญาตให้มีรสนิยมทางเพศผิดไปจากบรรทัดฐานของสังคมตะวันตกในสมัยนั้น

ด้วยยุคสมัยที่ผันผ่าน ผู้อ่านจะพบว่าอาชญาวิทยาร่วมสมัยเริ่มมีการนำเสนอตัวละครนักสืบที่แสดงออกถึงความรักและการสร้างครอบครัวเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยพบว่าอาชญาวิทยา ชุด *โฮล์มส์ แอนด์ มอริอาร์ตี* (Holmes & Moriarity) ของจอช แลนยอน (Josh Lanyon) นักเขียนชาวอังกฤษ ก็มีการนำเสนอประเด็นการสร้างครอบครัวของตัวละครนักสืบชาย รวมถึงประเด็นเรื่องปัญหาภายในครอบครัวด้วย โดยเฉพาะในบริบทของสังคมอเมริกาที่เป็นฉากหลังของอาชญาวิทยาดังกล่าวและเป็นประเทศที่ผู้ประพันธ์พำนักอยู่ในปัจจุบัน บทประพันธ์ดังกล่าวประกอบด้วยอาชญาวิทยาทั้งหมด 4 เรื่อง ได้แก่ *ซัมบอดี คิลด์ ฮิส เอดิเตอร์* (Somebody Killed His Editor) (2009), *อลล์ ชี โรด* (All She Wrote) (2010), *เดอะ บอย วิธ เดอะ*

⁷ สำนวนแปล โดย อ.สายสุวรรณ จาก *เชอร์ล็อก โฮล์มส์ ชุด การผจญภัย* (The Adventures of Sherlock Holmes) จัดพิมพ์โดย แพร่สำนักพิมพ์ (Doyle, 2020)

เพนฟูล แทตทู (The Boy with the Painful Tattoo) (2014) และ อิน ออเธอร์ เวิร์ดส์...เมอร์เดอร์ (In Other Words...Murder) (2018) โดยมีการนำเสนอตัวละครหลักอย่างคริสโตเฟอร์ โฮล์มส์ (Christopher Holmes) ว่าเป็นตัวละคร นักสืบชายที่ไม่ได้มีภาพลักษณ์ความเป็นชายตามอุดมคติของสังคมเช่นนักสืบชายในอดีตอย่างนักสืบโฮล์มส์ในวรรณกรรม ตำนาน แต่เขาเป็นชายที่เปิดเผยว่ามีรสนิยมแบบรักเพศเดียวกันและนิยามอัตลักษณ์ทางเพศของตนว่าเป็นเกย์ เขาเปิดเผย ต่อสังคมว่ากำลังคบหากับเจ.เอ็กซ์. มอริอาร์ตี (J.X. Moriarty) และวางแผนที่จะแต่งงานกันอย่างเป็นทางการ ผู้วิจัยสังเกตเห็น ว่าตัวบทคัดสรรนำเสนอตัวละครนักสืบชายแตกต่างจากบันเทิงคดีแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิกในยุคแรกเริ่ม โดยเฉพาะ นักสืบเชอร์ล็อก โฮล์มส์ต้นฉบับ ในประเด็นเรื่องความรักและครอบครัวของนักสืบ จึงต้องการศึกษาเปรียบเทียบอาชญาวิทยา ดังกล่าวกับบทประพันธ์ของดอยล์ทั้งต้นฉบับและฉบับดัดแปลง โดยมุ่งเน้นไปที่การตั้งคำถามกับประเด็นเรื่องความรักและ การสร้างครอบครัว รวมถึงข้อจำกัดของการตั้งคำถามดังกล่าว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบทคัดสรรยังได้รับอิทธิพลจากบรรทัดฐาน รักต่างเพศและค่านิยมกระแสหลักของสังคมตะวันตกในปัจจุบัน

2. บรรทัดฐานรักต่างเพศกับแนวคิดเรื่องครอบครัวในบันเทิงคดีแนวสืบสวนสอบสวน

บรรทัดฐานรักต่างเพศ (heteronormative standards) เป็นแนวคิดที่ค้นในสังคมตะวันตกยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มายาวนาน ดังที่นักวิชาการสตรีนิยมและปรัชญาอย่างเมแกน เบอร์ก (Megan Burke) กล่าวไว้ว่า “Heteronormativity is a central concept in feminist philosophy and queer theory that names and describes heterosexuality as a compulsory system of power enforced through masculinist and naturalized binary gender norms and sexual aesthetics.” (Burke, 2020, p. 161) เบอร์กเสนอว่า บรรทัดฐานรักต่างเพศเป็นแนวคิดที่จำแนกเพศแบบทวิลักษณ์ (binary) กล่าวคือเพศในสังคมมีเพียงหญิงและชายเท่านั้น ทั้งยังประกอบสร้างค่านิยมทางเพศว่าหญิงและชายตามอุดมคติของ สังคมจะต้องมีชีวิตตลอดจนการแสดงออกถึงบทบาททางเพศตรงตามกรอบที่สังคมประกอบสร้างขึ้นอย่างเคร่งครัด ค่านิยม ดังกล่าวนอกจากจะมีอำนาจในการจัดระเบียบวิถีชีวิตของคนในสังคมให้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกันแล้ว ยังมีอำนาจต่อ การปลูกฝังแนวคิดในการสร้างความสัมพันธ์คู่รักของคนในสังคมด้วย คนในสังคมส่วนใหญ่เชื่อว่าชายและหญิงถูกสร้างมาเพื่อ เติมเต็มซึ่งกันและกัน คนหนุ่มสาวจึงสวณความสัมพันธ์รูปแบบคนรักไว้ให้กับคู่รักต่างเพศเท่านั้น เช่นเดียวกับบันเทิงคดีแนว สืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิก ที่มักจะนำเสนอให้นักสืบเลือกใช้ชีวิตแบบสันโดษ แต่ก็มักนำเสนอว่าตัวละครดังกล่าวมี ความสนใจต่อเพศตรงข้าม เพียงแค่ไม่ได้ลงเอยด้วยการคบหาดูใจแบบคนรัก อาทิ กรณีของตัวละครออตเลอร์ที่เสนอไว้ข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าผู้ประพันธ์ในอดีตตั้งใจสอดแทรกตัวละครหญิงเข้ามาในเนื้อเรื่อง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสดงให้เห็นว่า ตัวละครนักสืบชายยังประพฤติดนอยู่ในกรอบของสังคมกระแสหลักในบริบทของสังคมตะวันตกช่วงศตวรรษที่ 19

ทั้งนี้ หากพิจารณาจากกรณีศึกษาตัวละครออตเลอร์จะพบว่า ในบันเทิงคดีแนวสืบสวนสอบสวนยุคแรกเริ่ม ตัวละคร หญิงถูกนำไปโยงเข้ากับการมีครอบครัวมากกว่าตัวละครชาย และมักมีวิถีชีวิตที่ต้องลงเอยด้วยการแต่งงานและพึ่งพาผู้ครอง แม้แต่ออตเลอร์ที่มีไหวพริบดีเยี่ยมจนโฮล์มส์ยอมรับ ก็ยังเลือกที่จะหลบหนีจากการข้องเกี่ยวกับคดีของโฮล์มส์ด้วยการแต่งงาน และหนีไปกับคนรักใหม่ มอรีน ที. เร็ดดี (Maureen T. Reddy) ได้ทำการศึกษาตัวละครหญิงในบันเทิงคดีแนวสืบสวน สอบสวนในบทความเรื่อง Women Detective พบว่า “However, solitariness for a woman has far different meanings than does solitariness for a man, as historically women have been defined by their relationships with men and have been refused the right to self-definition.” (Reddy, 2003, p. 197) ขณะที่ตัวละครชายสามารถมีชีวิต

สันโดษและเลือกที่จะไม่แต่งงานได้ แต่ผู้หญิงกลับถูกยึดโยงอยู่กับการสร้างครอบครัวและการแต่งงาน ผู้หญิงในบ้านเท็งคดีแนวสืบสวนสอบสวนต้องคอยพึ่งพาให้ผู้ชายช่วยแก้ปัญหา ไม่ว่าจะเป็นตัวละครนักสืบชายหรือสามี เร็ดดียังตั้งข้อสังเกตอีกว่า หากตัวละครหญิงใดก็ตามเลือกใช้ชีวิตแบบสันโดษเฉกเช่นตัวละครชาย ก็มักจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม และจะถูกมองว่าผิดปกติหรืออาจเผชิญกับบทลงโทษจากสังคม จึงกล่าวได้ว่าสังคมกระแสหลักในโลกตะวันตกช่วงศตวรรษที่ 19 มองว่าผู้หญิงที่ใช้ชีวิตสันโดษไม่ได้มีเกียรติหรือศักดิ์ศรีทัดเทียมผู้ชาย (Reddy, 2003, pp. 197-198)

กรณีศึกษาของเร็ดดีแสดงให้เห็นว่า บรรทัดฐานรักต่างเพศกับแนวคิดด้านเพศสถานะตามอุดมคติของสังคมแฝงไปด้วยความไม่เท่าเทียมทางเพศ สังคมตะวันตกในยุคศตวรรษที่ 19 มองว่าผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ ไม่สามารถใช้ชีวิตเพียงลำพังได้ ผู้หญิงจึงต้องมีครอบครัว เพราะนอกจากจะต้องคอยพึ่งพาผู้ชายแล้ว สังคมยังผูกติดคุณค่าของความเป็นหญิงไว้กับบทบาทภรรยาและมารดาที่ต้องคอยดูแลบ้านและเลี้ยงดูบุตร ผู้หญิงจะได้รับการยอมรับว่ามีคุณค่าก็ต่อเมื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่สังคมกำหนดไว้ได้เท่านั้น ภาพลักษณ์ความเป็นหญิงดังกล่าวแตกต่างจากผู้ชายที่สังคมมองว่าเป็นเพศที่เข้มแข็งและมีความสามารถ สังคมจึงเชื่อว่าผู้ชายโดยเฉพาะในที่นี้คือนักสืบชายจะสามารถเอาตัวรอดได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้หญิง บ้านเท็งคดีแนวสืบสวนสอบสวนจึงอนุญาตให้นักสืบชายมีวิถีชีวิตที่สันโดษได้โดยไม่ถูกตำหนิหรือถูกมองว่ากระทำผิด กรณีศึกษาเรื่องสั้น *เดอะ เมอร์เดอร์ส อิน เดอะ รู มอร์ก*⁸ (The Murders in the Rue Morgue) (Poe, 1980) ของเอ็ดการ์ อัลลัน โป (Edgar Allan Poe) จะเห็นว่า เทื่อในคดีฆาตกรรมจากเรื่องสั้นดังกล่าวคือตัวละครหญิงสาวสองคนที่เป็นแม่ลูกและพักอาศัยกันเพียงลำพัง ในทางตรงข้าม ตัวละครนักสืบชายที่มาไขคดีฆาตกรรมอย่างนักสืบออกุสต์ ดูแปง (August Dupin) ได้รับบทเป็นนักสืบที่รักสันโดษและพักอาศัยกับผู้เล่าเรื่องนิรนาม เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบตัวละครชายและหญิงดังกล่าวจะเห็นว่า ในขณะที่ตัวละครหญิงผู้ซึ่งใช้ชีวิตโดยไม่พึ่งพาผู้ชายมีบทสรุปด้วยการถูกฆาตกรรม แต่ตัวละครชายกลับใช้ชีวิตสันโดษและไม่ข้องเกี่ยวกับผู้หญิงได้โดยไม่ถูกมองว่าผิดแปลก กรณีศึกษาเรื่องสั้นเรื่องนี้จึงสอดคล้องกับทัศนคติที่คนในสังคมส่วนใหญ่เชื่อว่าผู้ชายโดยเฉพาะนักสืบจะสามารถเอาตัวรอดได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้หญิง เช่นเดียวกับนักสืบโฮล์มส์กับตัวละครออดเลอร์ที่เสนอไว้ข้างต้น

อย่างไรก็ตาม แม้จะพบว่าบ้านเท็งคดีแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิกมักไม่มีการนำเสนอภาพครอบครัวของนักสืบชาย แต่สถาบันครอบครัวก็ยังคงเป็นสถาบันที่คนในสังคมตะวันตกให้ความสำคัญ ทั้งยังส่งอิทธิพลมายังบ้านเท็งคดีแนวสืบสวนสอบสวนร่วมสมัยด้วย นอกจากตัวละครหญิงแล้ว จะเห็นได้ว่าตัวละครที่เกี่ยวข้องกับนักสืบชายก็มักได้รับการนำเสนอว่ามี การสร้างครอบครัวกับคู่รักต่างเพศ อาทิ ตัวละครคู่หูนักสืบอย่างวัตสันที่สมรสกับแมรี มอร์สแตน⁹ (Mary Morstan) ทั้งในต้นฉบับของดอยล์และตัวบทดัดแปลงอย่างละครโทรทัศน์ ชุด *เชอร์ล็อก*¹⁰ (Sherlock) (Gatiss & Moffat, 2010) การนำเสนอ ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า บ้านเท็งคดีแนวสืบสวนสอบสวนในยุคแรกเริ่มและในปัจจุบันต่างก็ให้ความสำคัญกับค่านิยมการสร้างครอบครัวของคู่รักต่างเพศ หากคนในสังคมไม่ได้มีความจำเป็นที่จะต้องดูแลความสงบสุขของบ้านเมือง จนต้องเสียสละชีวิตส่วนตัวเพื่อส่วนรวมอย่างเช่นตัวละครนักสืบ ก็จะไม่ได้รับการดเว้นเรื่องการสร้างครอบครัว เห็นได้จากตัวละครวัตสันที่มีบทบาทเป็นเพียงผู้ช่วยโฮล์มส์เท่านั้น ทำให้เขาถูกนำไปโยงเข้ากับการสร้างครอบครัวเพื่อแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่สังคมมองว่า

⁸ เป็นเรื่องสั้นที่มักได้รับการยอมรับว่าเป็นวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนเรื่องแรกของโลก เรื่องสั้นดังกล่าวบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับคดีฆาตกรรมบนถนนรูมอร์ก ซึ่งนักสืบดูแปงเป็นผู้ที่สามารถคลี่คลายคดีได้สำเร็จ

⁹ แมรี มอร์สแตน (Mary Morstan) เป็นหญิงสาวที่เคยมาขอความช่วยเหลือจากโฮล์มส์จนได้พบกับวัตสัน เธอคบหากับวัตสันระยะหนึ่งก่อนที่จะแต่งงานกัน

¹⁰ ละครโทรทัศน์ ชุด *เชอร์ล็อก* (Sherlock) ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์บีบีซี (BBC) กำกับและประพันธ์โดยสตีเวน มอฟฟัต (Steven Moffat) กับมาร์ค เกทิสส์ (Mark Gatiss) เป็นละครโทรทัศน์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากบทประพันธ์ต้นฉบับของดอยล์ นำเสนอเรื่องราวของนักสืบโฮล์มส์ที่ต้องสืบคดีในประเทศอังกฤษช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 21

ปกติ นอกจากนี้ การแต่งงานและการสร้างครอบครัวของคู่รักต่างเพศยังเชื่อมโยงกับการให้กำเนิดทายาทที่จำเป็นต่อการสร้างภาพลักษณ์ครอบครัวสุขสันต์ตามอุดมคติของสังคมด้วย ลี เอเดลแมน (Lee Edelman) ได้ศึกษาความสำคัญของเด็กตามค่านิยมของสังคมกระแสหลัก โดยยกตัวอย่างกลยุทธ์การหาเสียงของบิล คลินตัน¹¹ (Bill Clinton) ว่า เขามักพาครอบครัวทั้งภรรยาและลูกมาออกสื่อขณะที่หาเสียง เอเดลแมนตั้งข้อสังเกตว่า คนในสังคมอเมริกาให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว โดยเฉพาะกับเยาวชนที่มองว่ามีภาพลักษณ์น่าทะนุถนอมและต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ คลินตันจึงใช้ลูกและครอบครัวสร้างความนิยมให้ตนเอง เพื่อให้ประชาชนคล้อยตามว่าเขาใส่ใจสถาบันครอบครัวและเยาวชน (Edelman, 2004, pp. 1-2) ตัวอย่างของเอเดลแมนสอดคล้องกับการนำเสนอภาพครอบครัวในสื่อ ซึ่งมักมีการนำเสนอภาพครอบครัวซึ่งประกอบด้วยพ่อแม่ลูกที่ใช้เวลาด้วยกันอย่างมีความสุข เช่น การนำเสนอภาพครอบครัวที่ใช้เวลาร่วมกันในช่วงวันหยุดหรือในเทศกาล เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับบันทึกตีแนวสืบสวนสอบสวนจะพบว่า แม้นักสืบชายจะได้รับบทให้ใช้ชีวิตสันโดษและปฏิเสธที่จะสร้างครอบครัวของตนเอง แต่ก็ยังคงสนับสนุนการแต่งงานของตัวละครอื่น อาทิ ฉากหนึ่งในละครโทรทัศน์ชุด *เชอร์ล็อก* ซึ่งโฮล์มส์รับหน้าที่เป็นเพื่อนเจ้าบ่าวในพิธีวิวาห์ของวัตสัน ทั้งนี้ นอกจาก *เชอร์ล็อก* จะนำเสนอว่าวัตสันแต่งงานกับแมรี เอลิซาเบธ มอร์สตัน (Mary Elizabeth Morstan) แล้ว ทั้งสองมีบุตรสาวด้วยกันคือโรซามันด์ วัตสัน (Rosamund Watson) ทำให้เห็นได้ว่า บรรทัดฐานรักต่างเพศมีอิทธิพลต่อการนำเสนอวิถีชีวิตของตัวละครในบันทึกตีแนวสืบสวนสอบสวนร่วมสมัย โดยเฉพาะการนำเสนอภาพครอบครัวคู่รักต่างเพศ ที่นอกจากจะต้องมีพิธีแต่งงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายและถูกต้องตามหลักศาสนาหรือความเชื่อของคู่รักแล้ว สามภรรยาจะต้องให้กำเนิดทายาทเพื่อเติมเต็มครอบครัวให้สมบูรณ์ขึ้นด้วย

3. เวลาที่บอณาเขต: ครอบครัวในมุมมองแบบควีเรีย

แนวคิดเรื่องครอบครัวในอุดมคตินอกจากจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับบรรทัดฐานรักต่างเพศแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องเวลาด้วย จิรัฏฐ์ เณิมแสนยกรได้ศึกษาประเด็นเรื่องเวลากับความรักและความตายโดยใช้มุมมองแบบควีเรียศึกษา¹² (queer theory) ในบทความ “โมงยาม ความรัก ความตาย ของตัวละครควีเรีย ในนวนิยาย *The Hours* (ห้วงเวลาแห่งชีวิต)” ในบทความดังกล่าวจิรัฏฐ์นำแนวคิดเรื่องเวลาแบบประวัติศาสตร์ (historical time¹³) ของโรนัลด์ โคเซลเลค (Reinhart

¹¹ อดีตประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกาซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ปี 1993-2001

¹² แนวคิดควีเรียศึกษาเป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากการต่อสู้เรียกร้องเพื่อสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ได้จำกัดความเป็นควีเรียไว้เฉพาะกลุ่มของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศเท่านั้น แต่ยังรวมถึงบุคคลที่ถูกปฏิเสธจากสังคมด้วย อาทิ กรณีศึกษาชุมชนควีเรียซึ่งเป็นผู้ติดเชื้อเอดส์ (AIDS) จากบทความ “HIV/AIDS and Homophobia: Subtle Hatreds, Severe Consequences and the Question of Origins” ของแกรี ดับเบิลยู. ดาวเซตต์ (Gary W. Dowsett) (Dowsett, 2003) หรือกรณีศึกษาชุมชนผู้สูงวัยของชุตินา ประภาศวุฒิสาร ในบทความ “นาครเขมร กับภาวะผู้สูงวัยในมุมมองควีเรีย” (Chutima, 2010) แนวคิดควีเรียศึกษาจึงเป็นแนวคิดที่ไม่ได้วิพากษ์ค่านิยมของสังคมกระแสหลักในมิติด้านเพศเท่านั้น แต่ยังวิพากษ์กฎเกณฑ์หรือสิ่งที่ค่านิยมของสังคมกระแสหลักนิยามว่า “ปกติ” ว่าแท้จริงแล้วคือ “ความไม่ปกติ” (Saran, 2023, p. 77)

¹³ แนวคิดเรื่องเวลาแบบประวัติศาสตร์เป็นแนวคิดของโรนัลด์ โคเซลเลค (Reinhart Koselleck) นักปรัชญาและนักประวัติศาสตร์ชาวเยอรมันที่ใช้หลักภาษาศาสตร์ (semantics) มาศึกษาและอธิบายมิติของเวลา ซึ่งสัมพันธ์กับการบันทึกประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติในหนังสือ *Futures Past: On the Semantics of Historical Time* (Studies in Contemporary German Social Thought) ซึ่งเผยแพร่ครั้งแรกในปี 1979

Koselleck) มาใช้ในการศึกษา โดยเสนอว่าคนในสังคมส่วนใหญ่ยึดกรอบเส้นเวลาในแบบประวัติศาสตร์ในการดำเนินชีวิต โดยมองว่าโครงสร้างของเวลากระแสหลักประกอบด้วยอดีต ปัจจุบัน และอนาคต (Koselleck, 2004) ซึ่งจิรัฐมองว่าเส้นเวลาในลักษณะดังกล่าวดำเนินไปแบบเป็นเส้นตรงและสัมพันธ์กับบรรทัดฐานรักต่างเพศ จิรัฐจึงสนับสนุนแนวคิดของโคเซลเลคว่าเวลาแบบกระแสหลักเป็น “เวลาแบบรักต่างเพศ” (heterosexual time) (Jirat, 2022) กล่าวคือ แนวคิดเรื่องเวลาแบบกระแสหลักเป็นแนวคิดที่คนในสังคมยึดถือเป็นวิถีปฏิบัติ ทำให้มีคำกล่าวที่คุ้นหูว่า “เวลาเดินไปข้างหน้า” และ “เวลาไม่ไหลย้อนกลับ” คนในสังคมส่วนใหญ่จึงให้ความสำคัญกับอนาคต เพราะเชื่อว่าอนาคตคือเป้าหมายของคนในห้วงเวลาปัจจุบัน ซึ่งบรรทัดฐานรักต่างเพศมีส่วนสำคัญต่อการสร้างเส้นเวลาแบบรักต่างเพศขึ้น เนื่องจากบรรทัดฐานรักต่างเพศให้ความสำคัญกับการสร้างครอบครัวและการให้กำเนิดทายาท การถือกำเนิดสืบถึงจุดเริ่มต้นของมนุษย์ซึ่งสังคมกระแสหลักให้ความสำคัญ เพราะมนุษย์ที่ถือกำเนิดขึ้นจะสามารถสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคมได้ เด็กจึงมีความสำคัญต่อบรรทัดฐานรักต่างเพศ และถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ของอนาคตดังคำกล่าวที่คุ้นหูว่า “เด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า” หรือ “เด็กคืออนาคตของชาติ”

เวลายังเป็นประเด็นที่จูดิธ ฮัลเบอร์สแตม (Judith Halberstam) ได้ศึกษาผ่านมุมมองแบบควีเรียในหนังสือเรื่อง *In a Queer Time and Place: Transgender Bodies, Subcultural Lives* ซึ่งนักวิชาการด้านเพศและควีเรียศึกษาผู้นี้พบว่า “The time of reproduction is ruled by a biological clock for women and by strict bourgeois rules of respectability and scheduling for married couples [...] many and possibly most people believe that the scheduling of repro-time is natural and desirable.” (Halberstam, 2005, p. 5) กล่าวคือ สังคมทุนนิยมต้องการแรงงานชนชั้นกลางในการขับเคลื่อนและสร้างผลผลิตให้กับสังคม การสืบพันธุ์ (reproduction) จึงสำคัญต่อสังคมทุนนิยมเป็นอย่างมาก หญิงและชายถูกคาดหวังให้มีความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศเพื่อสืบพันธุ์ ซึ่งส่งผลต่อเวลาสำหรับคนเหล่านั้นเพราะเป็นเวลาที่ถูกโยงเข้ากับการสืบพันธุ์และการสร้างครอบครัวอย่างเหนียวแน่น แนวคิดเรื่องเวลาแบบกระแสหลักจึงเป็นเวลาแบบรักต่างเพศ เพราะนอกจากบรรทัดฐานรักต่างเพศจะให้ความสำคัญกับการสร้างครอบครัวที่สมบูรณ์แบบแล้ว การสืบพันธุ์ยังจำเป็นต่อการดำรงเผ่าพันธุ์มนุษย์ให้คงอยู่สืบไปด้วย ในทางตรงกันข้าม ฮัลเบอร์สแตมมองว่าการมีอยู่ของเวลาแบบรักต่างเพศได้สร้างเวลาในรูปแบบอื่นขึ้นด้วยคือเวลาแบบควีเรีย (queer time) โดยฮัลเบอร์สแตมกล่าวว่า “Queer uses of time and space develop, at least in part, in opposition to the institutions of family, heterosexuality, and reproduction. They also develop according to other logics of location, movement, and identification.” (Halberstam, 2005, p. 1) แม้ว่าเวลาแบบควีเรียจะแตกต่างหรืออาจมีทิศทางตรงข้ามกับเวลาแบบรักต่างเพศ แต่แท้จริงแล้วฮัลเบอร์สแตมมองว่าเวลาแบบควีเรียพัฒนาขึ้นเพราะการมีอยู่ของเวลาแบบรักต่างเพศ แนวคิดเรื่องเวลาแบบควีเรียจึงไม่ใช่แนวคิดที่ปฏิเสธเวลาแบบรักต่างเพศโดยสิ้นเชิงหากแต่ดำเนินไปอย่างคู่ขนานกัน ขณะที่เวลาแบบรักต่างเพศมุ่งดำเนินไปข้างหน้าอย่างมีแบบแผนเวลาแบบควีเรียดำเนินไปอย่างไร้กรอบตายตัว เป็นมิติเวลาที่ไม่ได้ยึดติดกับวิถีชีวิตตามค่านิยมของสังคมกระแสหลัก ทั้งการปฏิเสธการสร้างครอบครัวที่มีโครงสร้างแบบคู่รักต่างเพศ ความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศ การถือกำเนิด และการสืบพันธุ์

ขณะที่สังคมตะวันตกให้ความสำคัญกับการให้กำเนิดทายาทและการสร้างครอบครัวของคู่รักต่างเพศ ควีเรียเป็นกลุ่มที่ปฏิเสธที่จะประพาดติดตามค่านิยมที่คนหมู่มากยึดถือว่าเป็นวิถีชีวิตที่ปกติ ดังที่แมรี เบิร์นสแตน (Mary Bernstein) และเรเนต ไรมานน์ (Renate Reimann) ซึ่งศึกษาครอบครัวของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศและควีเรียได้นิยามรูปแบบครอบครัวควีเรียว่า

We employ the term “queer” families here to signify the diverse family structures formed by those with nonnormative gender behaviors or sexual orientations. The term “family” refers to groups of individuals who define each

other as family and share a strong emotional and/or financial commitment to each other, whether or not they cohabit, are related by blood, law, or adoption, have children, or are recognized by the law.

(Bernstein & Reimann, 2001, p. 3)

ครอบครัวแบบเครือญาติในทัศนคติของเบิร์นสไตน์และไรแมนน์ หมายถึง ครอบครัวใดก็ตามที่คนในครอบครัวไม่ได้มีเพศวิถีหรือพบทางเพศตรงตามบรรทัดฐานรักต่างเพศที่คนส่วนใหญ่ยึดถือ ทว่ายอมรับซึ่งกันและกันอีกทั้งมีความผูกพันกันทางความรู้สึกโดยไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกันทางสายเลือด กฎหมาย การอุปการะบุตร หรือการมีทายาท กล่าวคือครอบครัวแบบเครือญาติเป็นครอบครัวที่มีความหลากหลายและให้ความสำคัญกับการยอมรับตนเองและคนในครอบครัวมากกว่าการประพฤติตนตามกฎหมายที่สังคมสร้างขึ้น แม้สังคมตะวันตกจะมองว่าครอบครัวที่มีคุณค่าคือครอบครัวที่มีทั้งพ่อแม่ลูก ส่วนครอบครัวเครือญาติเป็นครอบครัวที่ผิดปกติ แต่เครือญาติกลับโอบรับอคติของสังคมโดยไม่ได้มองว่าครอบครัวของเครือญาติไม่มีคุณค่าตามที่สังคมกระแสหลักนิยาม

4. ครอบครัวที่ถูกต้อง: แนวคิดเรื่องการแต่งงานแบบกระแสหลักและแบบเครือญาติ

จากการศึกษาบันทึกคดีแนวสืบสวนสอบสวนในยุคแรกเริ่ม พบว่าแนวคิดเรื่องเวลาแบบรักต่างเพศซึ่งเป็นแนวคิดของสังคมกระแสหลักมีอิทธิพลต่อการนำเสนอภาพครอบครัวและตัวละครเด็กเป็นอย่างมาก จะพบว่าเด็กเป็นตัวละครที่มีการให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ในขณะที่ตัวละครหญิงมักถูกนำเสนอว่าเป็นเหยื่อของความรุนแรง แต่ตัวละครเด็กแทบจะไม่เคยถูกนำเสนอในฐานะเหยื่อในคดีฆาตกรรม หรือหากมีการนำเสนอว่าเด็กตกอยู่ในสถานการณ์คับขันก็มักได้รับการช่วยเหลือหรือได้รับการปกป้องเสมอ เพราะการทำร้ายเด็กเปรียบได้กับการทำลายเส้นเวลาในอนาคตตามแนวคิดเรื่องเวลาแบบรักต่างเพศ บันทึกคดีแนวสืบสวนสอบสวนร่วมสมัยก็ยังคงยึดแนวทางการนำเสนอดังกล่าว เห็นได้จากใจความตอนหนึ่งของละครโทรทัศน์ตอน *เดอะ ซิกซ์ แทตเชอร์ส* (The Six Thatchers) (Gatiss & Talalay, 2007) ซึ่งกล่าวถึงฉากที่แมรีถูกสังหาร ก่อนสิ้นใจเธอขอร้องให้สามีคอยดูแลและปกป้องลูกสาวด้วย นอกจากนี้ บันทึกคดีแนวสืบสวนสอบสวนร่วมสมัยยังเริ่มนำเสนอให้ตัวละครเด็กรับบทนำ อาทิ กลุ่มตัวละครเด็กจากละคร ชุด *เดอะ มิสทีเรียส เบเนดิกต์ โซไซตี้*¹⁴ (The Mysterious Benedict Society) (Beeman & Bobin, 2021) ซึ่งเป็นกลุ่มของเด็กกำพร้า 4 คนที่มีความสามารถจนได้รับเลือกให้ทำภารกิจไซปริศนาเพื่อปกป้องชาวเมือง แม้เด็ก ๆ จะเผชิญกับสถานการณ์เสี่ยงอันตราย แต่ก็สามารถไซปริศนาสำเร็จและช่วยเหลือคนในเมืองไว้ได้ทุกครั้ง ตัวอย่างที่เสนอไว้ข้างต้นจึงแสดงให้เห็นว่าสังคมให้ความสำคัญกับเด็ก และมักเลือกนำเสนอให้เด็กเป็นความหวังของสังคมและมีชีวิตรอดเพื่อนำไปสู่การเป็นแรงงานให้กับชาติบ้านเมืองในอนาคต

ทั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ตัวละครโรซามันด์ยังมีความสำคัญในการถูกใช้เป็นตัวแทนของแมรีอีกด้วย เนื่องจากแมรีมีความจำเป็นที่จะต้องปกปิดตัวตนและไม่สามารถใช้ชื่อที่แท้จริงของตนได้ เมื่อให้กำเนิดลูกสาว เธอจึงมอบชื่อ

¹⁴ *เดอะ มิสทีเรียส เบเนดิกต์ โซไซตี้* (The Mysterious Benedict Society) เป็นละครชุดที่เผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ในเครือดิสนีย์พลัส (Disney+) ละครชุดดังกล่าวอ้างอิงจากวรรณกรรมที่มีชื่อเดียวกัน และเป็นบทประพันธ์ของเทรนต์ ลี สตีวาร์ด (Trenton Lee Stewart) ซึ่งตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 2007 (Stewart, 2007)

“โรซามันด์ แมรี”¹⁵ ให้กับลูกสาว โดยตั้งชื่อลูกสาวว่า “โรซามันด์ วัตสัน” ทำให้อนุมานได้ว่า แมรีปรารถนาที่จะใช้ชื่อโรซามันด์ แต่เมื่อไม่อาจทำได้เธอจึงเลือกให้ลูกสาวซึ่งเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขของเธอใช้ชื่อที่เธอปรารถนา การมอบชื่อที่แท้จริงให้กับลูกสาวจึงเปรียบได้กับการส่งต่อตัวตนของแม่ไปสู่ลูก เมื่อพิจารณาจากฉากการปรากฏตัวของแมรีในตอน *เดอะ ไฟนอล พรอเบล์ม* (The Final Problem) (Gatiss, Moffat, & Caron, 2017) ซึ่งฉายภาพเธอในคลิปวิดีโอที่กล่าวถึงโฮล์มส์กับวัตสันพร้อมกับนำเสนอภาพวัตสันเลี้ยงดูโรซามันด์ ทำให้เห็นได้ว่า บันเทิงคดีแนวสืบสวนสอบสวนร่วมสมัยอย่าง *เชอร์ล็อก โฮล์มส์* ก็ให้ความสำคัญกับแนวคิดเรื่องเวลากับอนาคตในกรอบบรรทัดฐานรักต่างเพศ ดังที่เห็นได้จากการจงใจใช้ตัวละครโรซามันด์เป็นตัวแทนของแมรี เพื่อสื่อให้เห็นว่าคู่รักต่างเพศที่ให้การกำเนิดทายาทได้จะยังรักษาสายเลือดและตัวตนของตัวเองไว้ได้ การที่แมรีซึ่งตายไปแล้วไม่ได้มีภาพลักษณ์หลอกหลอนหรือน่าเกลียดน่ากลัว แต่กลับมีภาพลักษณ์ที่ดีและเปี่ยมไปด้วยบทพุดถึงความหวังและอนาคต แสดงให้เห็นว่าเธอได้รับอนุญาตให้มีชีวิตผ่านตัวตนของลูกสาว เพราะแมรีสามารถตอบสนองต่อบรรทัดฐานรักต่างเพศในฐานะแม่ที่ให้การกำเนิดทายาทได้

ในทางตรงกันข้ามกับบันเทิงคดีแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิกอย่าง *เชอร์ล็อก โฮล์มส์* และบันเทิงคดีแนวสืบสวนสอบสวนร่วมสมัยอย่าง *เชอร์ล็อก อาชญาวิทย ชุต โฮล์มส์ แอนด์ มอริอาร์ตี* นั้นไม่เพียงนำเสนอตัวละครนักสืบชายที่เลือกที่จะมีความรักและครอบครัวควบคู่ไปกับการประกอบอาชีพนักสืบ แต่ยังพยายามนำเสนอแนวคิดเรื่องเวลาและครอบครัวแบบเคเวียร์ผ่านการแต่งงานและการสร้างครอบครัวของคู่รักต่างเพศอีกด้วย ขณะที่บรรทัดฐานรักต่างเพศของการแต่งงานไว้ให้เพียงคู่รักต่างเพศในสังคมตะวันตกช่วงศตวรรษที่ 19 แต่เมื่อกลุ่มของผู้มีความหลากหลายทางเพศเริ่มเรียกร้องให้ได้รับสิทธิในการสมรสอย่างเท่าเทียมในช่วงทศวรรษที่ 1980 ถึงช่วงทศวรรษที่ 1990 ก็เริ่มมีการนำเสนอประเด็นการสมรสระหว่างเพศเดียวกันในวรรณกรรมร่วมสมัยมากขึ้น อาชญาวิทย ชุต โฮล์มส์ แอนด์ มอริอาร์ตี ก็เป็นตัวแทนหนึ่งที่นำเสนอประเด็นดังกล่าว ทั้งนี้ *โฮล์มส์ แอนด์ มอริอาร์ตี* ดำเนินเรื่องโดยใช้ฉากหลังเป็นประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีกฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวกันทำให้แลนยอนสามารถนำเสนอการแต่งงานระหว่างตัวละครคู่รักเพศเดียวกันได้ เห็นได้จากความสัมพันธ์ในอดีตของตัวละครหลักอย่างคริสโตเฟอร์ที่เคยผ่านการสมรสและหย่าร้างกับอดีตคนรักเพศเดียวกันมาก่อนที่จะคบหากับ ตัวละครชายที่ชื่อ เจ.เอ็กซ์. การนำเสนอประเด็นการสมรสระหว่างเพศเดียวกันนี้ นอกจากจะเผยให้เห็นว่าความสัมพันธ์ของคู่รักเพศเดียวกันในสังคมอเมริกันร่วมสมัยเริ่มได้รับการยอมรับแล้ว ในขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของบรรทัดฐานรักต่างเพศซึ่งยังคงครอบงำมุมมองเรื่องการแต่งงานของคนส่วนใหญ่ในสังคมอเมริกันด้วย

โฮล์มส์ แอนด์ มอริอาร์ตี พยายามนำเสนอความขัดแย้งระหว่างแนวคิดเกี่ยวกับการแต่งงานแบบกระแสหลักกับแนวคิดแบบเคเวียร์ โดยแนวคิดการแต่งงานแบบกระแสหลักได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดเรื่องเวลาและบรรทัดฐานรักต่างเพศซึ่งให้ความสำคัญกับการแต่งงานว่าเป็นหนึ่งในเป้าหมายของชีวิตคู่รักต่างเพศซึ่งต้องกระทำให้ถูกต้องตามกฎหมายและความเชื่อทางศาสนา แต่ในทางตรงกันข้าม แนวคิดแบบเคเวียร์ที่ปฏิเสธการถูกจำกัดโดยบรรทัดฐานรักต่างเพศกลับไม่ได้ให้ความสำคัญกับค่านิยมเรื่องการแต่งงานมากนัก คู่รักบางคู่โดยเฉพาะคู่รักเพศเดียวกันมองว่าการแต่งงานไม่ใช่เรื่องจำเป็นจึงมักอาศัยด้วยกันโดยไม่ผ่านพิธีแต่งงาน เมื่อพิจารณาตัวบทคดีสรรจะพบว่าตัวละครหลักทั้งคริสโตเฟอร์และเจ.เอ็กซ์. มีแนวคิดต่อการแต่งงานที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือคริสโตเฟอร์สนับสนุนแนวคิดของเคเวียร์เพราะเขาไม่ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างครอบครัวแบบกระแสหลัก ดังใจความบทหนึ่งที่เขากล่าวว่า “But at forty, divorced—or as good as—and my career having been through the shredder and back, well, let’s say I had developed a taste for home and hearth. My own home and hearth.” (Lanyon, 2019a, p. 7) คริสโตเฟอร์กล่าวถึงคำว่า “home and hearth” ซึ่งหมายถึงบ้านหรือสถานที่ที่จะทำให้รู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย หรือสบายใจ โดยเฉพาะคำว่า “hearth” ที่นอกจากจะ

¹⁵ แมรี เอลิซาเบธ มอร์สตัน (Mary Elizabeth Morstan) เป็นชื่อใหม่ที่แมรีตั้งขึ้นเพื่อปกปิดตัวตนที่แท้จริง ในอดีตเธอเคยใช้ชื่อว่าโรซามันด์ แมรี (Rosamund Mary)

หมายถึงบ้าน หรือเตาผิงแล้ว ยังถูกใช้แทนความหมายของคำว่า “ครอบครัว” ด้วย ในที่นี้ “home and hearth” จึงหมายถึง บ้านและครอบครัว จากคำกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า คำว่าบ้านและครอบครัวของคริสโตเฟอร์ (my own home and hearth) ได้รับการนิยามและให้ความหมายใหม่โดยไม่ได้อิงกับค่านิยมของสังคมกระแสหลัก จะเห็นได้ว่าคนในครอบครัวส่วนใหญ่มักพักอาศัยในบ้านหลังเดียวกัน และสังคมเชื่อว่าบ้านและครอบครัวคือพื้นที่ปลอดภัยของมนุษย์ แต่ตัวบทคดีสรรนาเสนอว่า คริสโตเฟอร์เคยเผชิญกับปัญหาและความล้มเหลวในชีวิตหลายครั้ง ไม่ว่าจะจากการทำงานหรือการหย่าร้าง ประสบการณ์ชีวิตที่ล้มเหลวจึงทำให้คริสโตเฟอร์ตระหนักว่าแท้จริงแล้ว “บ้านและครอบครัว” ไม่ได้หมายถึงสถานที่หรือความสัมพันธ์ทั้งทางสายเลือดและการแต่งงานเสมอไป แต่บ้านและครอบครัวในทัศนคติของคริสโตเฟอร์คือการให้ความสำคัญและให้คุณค่ากับตนเองและคนรัก คริสโตเฟอร์จึงไม่ได้ปฏิเสธการมีครอบครัวโดยสิ้นเชิง เพียงแต่เขาเลือกที่จะมีครอบครัวโดยไม่จำเป็นต้องยึดโยงกับรูปแบบครอบครัวแบบพ่อแม่ลูกเฉกเช่นครอบครัวของคูร์กต่างเพศในสังคมกระแสหลัก เขาจึงกล่าวว่าเขาค้นพบบ้านและครอบครัวของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเควีร์ที่ไม่ได้ยึดโยงวิถีชีวิตของตนเข้ากับบรรทัดฐานรักต่างเพศ เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติของคริสโตเฟอร์กับเจ.เอ็กซ์.จะพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง เจ.เอ็กซ์.เติบโตมาในครอบครัวที่มีแนวคิดแบบอนุรักษ์นิยมที่ยึดหลักบรรทัดฐานรักต่างเพศอย่างเคร่งครัด เขาเองก็เคยผ่านการหย่าร้างมาก่อนเนื่องจากเขาเคยถูกครอบครัวขอร้องให้แต่งงานกับนินา (Nina) คนรักสาวของน้องชายที่เสียชีวิตอย่างกะทันหัน เขาถูกคาดหวังให้รับผิดชอบเด็กที่กำลังจะเกิดมาแทนน้องชายของเขา เจ.เอ็กซ์.เล่าเหตุผลในการแต่งงานครั้งนั้นให้คริสโตเฟอร์ฟังว่า

“Anyway...his girlfriend, Nina, was pregnant. Our families are...very traditional, very conservative. So Nina and I married.”

Holy guacamole. I thought that kind of thing only happened in chick flicks and Harlequin romances.

“To give the baby a name?”

“That, yes. But for Nina’s sake too—and Alex’s. He’d have married her if he’d known. Anyway...when Gage—my nephew—turned three, we divorced. I still spend a lot of time with them, but it was never a genuine marriage.”

(Lanyon, 2019d, p. 269)

จะเห็นได้ว่า สังคมอเมริกันนอกจากจะให้ความสำคัญกับการสร้างครอบครัวและการแต่งงานแล้ว ยังมองว่าผู้ชายที่ดีจะต้องรับผิดชอบชีวิตของผู้หญิงและลูกให้ได้ด้วย ดังที่เจ.เอ็กซ์.ต้องแต่งงานและจดทะเบียนสมรสแทนน้องชายเพราะถูกครอบครัวขอร้องให้รับผิดชอบในฐานะลูกผู้ชาย คำขอของครอบครัวของเจ.เอ็กซ์.และการตัดสินใจของเขาเป็นการตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคมภายใต้อิทธิพลของบรรทัดฐานรักต่างเพศ เพราะสังคมให้ความสำคัญกับภาพครอบครัวในอุดมคติที่มีทั้งพ่อแม่และลูก ทั้งยังมองว่าผู้ชายจะต้องเป็นผู้นำครอบครัวได้ และต้องสามารถรับผิดชอบชีวิตของภรรยาและลูกได้จึงจะได้รับการยอมรับว่าเป็นชายที่มีเกียรติมีศักดิ์ศรี

แม้ว่าเจ.เอ็กซ์.จะแต่งงานกับนินาแค่เพียงไม่นาน เพื่อให้เธอและลูกได้ใช้นามสกุลมอริอาร์ติอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ตัวบทคดีสรรนาเสนอว่าทั้งคู่ไม่ได้หย่าขาดจากกันในทันที แต่กลับอยู่ในความสัมพันธ์แบบสามีภรรยาในนามเป็นระยะเวลา 3-4 ปี โดยหากยึดตามคำบอกเล่าของเจ.เอ็กซ์.จะพบว่าเขาหย่ากับนินาตอนที่เกจอายุ 3 ขวบ หากพิจารณาจากคำบอกเล่าของเจ.เอ็กซ์.ว่า ครอบครัวมอริอาร์ติ “หัวโบราณมาก” (very conservative) ก็จะอนุมานได้ว่าครอบครัวของเจ.เอ็กซ์.ให้ความสำคัญกับทัศนคติของคนในสังคม ซึ่งส่วนใหญ่มองว่าสามีภรรยาที่เลิกกันเร็วเป็นครอบครัวที่ล้มเหลว จึงมักมี

การขูขิบนินทาเรื่องการเลิกราของคู่รักบางคู่ ทำให้เจ.เอ็กซ์.และครอบครัวพยายามหลีกเลี่ยงข้อครหาดังกล่าว โดยการให้เจ.เอ็กซ์.กับนินารักษาความสัมพันธ์แบบสามีภรรยาในนามไว้เป็นระยะเวลาหนึ่ง หากสังเกตจากท่าทีตอบสนองของคริสโตเฟอร์เมื่อทราบเรื่องจะเห็นได้ว่าเขาไม่เห็นด้วยกับทัศนคติของครอบครัวมอริอาร์ตี เขาหลบหนีบนั่นหมายความว่าเรื่องพรรคนี้นึกว่าจะมีแค่ในนิยายรักเพื่อฝันเท่านั้น (I thought that kind of thing only happened in chick flicks and Harlequin romances) นอกจากนี้ คริสโตเฟอร์ยังตำหนิการกระทำดังกล่าวบ่อยครั้งจนเคยออกปากว่า “It was noble in a soap-opera-ish way, but it wasn’t the kind of nobility that I understood or approved of.” (Lanyon, 2019b, p. 32) เพราะคริสโตเฟอร์ไม่ได้สนับสนุนแนวคิดเรื่องครอบครัวแบบกระแสหลัก จึงไม่ได้มองว่าการแต่งงานเพื่อรับผิดชอบผู้หญิงและลูกเป็นเรื่องที่น่ายกย่อง แต่กลับมองว่าเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ล้าหลังอย่างกับละครน้ำเน่า (soap-opera-ish way)

การที่ครอบครัวปลูกฝังค่านิยมเรื่องการแต่งงานตามบรรทัดฐานรักต่างเพศ ทำให้เจ.เอ็กซ์.มีทัศนคติว่าครอบครัวที่ “สมบูรณ์” จะต้องเกิดจากการแต่งงาน เขาจึงปรารถนาที่จะแต่งงานกับคริสโตเฟอร์เพราะต้องการเติมเต็มความสัมพันธ์ของคู่รักเพศเดียวกันให้เป็นครอบครัวที่สมบูรณ์โดยแท้จริง แตกต่างจากคริสโตเฟอร์ที่มองว่าการแต่งงานไม่จำเป็นสำหรับชีวิตคู่ เขามองว่าการแต่งงานเป็นเรื่องโรแมนติกซึ่งไม่ใช่นิสัยของเขา คริสโตเฟอร์กล่าวว่า “If I was another kind of man, I’d be...doing romantic things for you.” (Lanyon, 2019c, p. 178) คริสโตเฟอร์ยกเรื่องการทำเรื่องโรแมนติกเพื่อคนรักขึ้นมา เพื่อบอกว่าเขาให้ความสำคัญกับคนรักอย่างเจ.เอ็กซ์.มาก แม้เขาจะไม่ใช่มนุษย์ที่ชอบแสดงความรักแบบโรแมนติกแต่ความรักทำให้เขาเปลี่ยนความคิด จนกล่าวว่าถ้าเขาไม่ได้เป็นคนไม่โรแมนติกเขาคงแสดงความรักกับเจ.เอ็กซ์.แบบหวานขึ้นไปแล้ว ทำให้คริสโตเฟอร์จำต้องตอบรับคำขอแต่งงานของเจ.เอ็กซ์.เพื่อถนอมความรู้สึกของคนรักแม้ว่าเขาจะไม่เห็นด้วยกับการแต่งงาน บทบรรยายฉากขอแต่งงานของตัวบทคดีสรรจึงสะท้อนให้เห็นแนวคิดของสองตัวละครหลักในเรื่องการแต่งงานเพื่อสร้างครอบครัวซึ่งแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ดังใจความว่า

“[...] Which is why I leave these things to you. You’re the romantic in this family.”
His smile faded. He said, “I am a romantic. And I want us to really be a family. I want to marry you, Christopher. I want to love, honor, cherish, and protect you—and take you to Italy on our honeymoon. Will you marry me?”
Somehow we had gone from laughter to solemnity.
I swallowed. A tiny little gulp of a sound I hoped he didn’t hear.
“Yes,” I said. “I will marry you.”

(Lanyon, 2019c, p. 178)

ตัวอย่างข้างต้นเผยให้เห็นการแสดงออกโดยนัยของคริสโตเฟอร์ที่พยายามปฏิเสธการแต่งงานผ่านคำพูดและภาษากาย โดยเขาพยายามบ่ายเบี่ยงว่าตนไม่ใช่คนที่โรแมนติก เขาจึงยกหน้าที่เหล่านั้นซึ่งในที่นี้คือการเป็นคนโรแมนติกให้กับเจ.เอ็กซ์.แทน คริสโตเฟอร์เน้นย้ำว่า “คุณคือคนที่โรแมนติกในครอบครัวนี้” (You’re the romantic in this family.) ซึ่งเป็นการบอกอย่างชัดเจนว่าคริสโตเฟอร์มองว่าเจ.เอ็กซ์.เป็นครอบครัว โดยไม่จำเป็นต้องแต่งงานหรือมีความเกี่ยวข้องทางสายเลือดตามแนวคิดเรื่องครอบครัวที่สังคมกำหนดขึ้น เพราะครอบครัวในมุมมองของคริสโตเฟอร์คือคนที่ผูกพันทางความรู้สึก เป็นครอบครัวที่ให้ความสำคัญต่อกัน คอยดูแลและช่วยเหลือเกื้อกูลกันแม้จะไม่ได้มีสายเลือดเดียวกัน เจ.เอ็กซ์.จึงเป็นคนที่คริสโตเฟอร์ยอมรับว่าเป็นครอบครัวได้อย่างเต็มใจ ทัศนคติของคริสโตเฟอร์จึงสอดคล้องกับค่านิยมของเบิร์นสเทนและไรแมนน์ที่เสนอไว้ข้างต้น

ขณะที่คริสโตเฟอร์ยอมรับว่าเจ.เอ็กซ์เป็นครอบครัวเดียวกันตามมุมมองแบบเควีย์ร์ แต่เจ.เอ็กซ์ซึ่งได้รับอิทธิพลจากค่านิยมเรื่องการแต่งงานของสังคมกระแสหลักกลับมองว่าความสัมพันธ์ของทั้งคู่ยังไม่แน่นว่าเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์ เขาจึงบอกว่า “I want us to really be a family” เพราะเขาอยากให้ทั้งคู่แต่งงานกันเพื่อเป็นครอบครัวอย่างเป็นทางการ จะเห็นได้ว่าเจ.เอ็กซ์ให้ความสำคัญกับพิธีการและการแต่งงานตามค่านิยมของสังคมกระแสหลักเป็นอย่างมาก สังเกตได้จากคำขอแต่งงานว่า “Christopher. I want to love, honor, cherish, and protect you...” คำขอแต่งงานของเจ.เอ็กซ์เป็นลักษณะเดียวกับคำสาบานตนในพิธีแต่งงาน (marriage vows) ซึ่งพบได้บ่อยในพิธีแต่งงานของศาสนาคริสต์ที่คู่บ่าวสาวกล่าวคำสาบานตนว่า “จะรัก จะให้เกียรติ จะทะนุถนอม และจะปกป้องคุ้มครองไปชั่วชีวิตหรือจนความตายพรากจาก” การที่เจ.เอ็กซ์ขอแต่งงานด้วยคำสาบานตนเผยให้เห็นว่า บรรทัดฐานรักต่างเพศตลอดจนค่านิยมและความเชื่อของสังคมกระแสหลักมีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติของเจ.เอ็กซ์ ทำให้เห็นความขัดแย้งของแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวของตัวละครหลักทั้งสองได้อย่างชัดเจน

ทั้งนี้ ตัวบทคัดสรรพยายามนำเสนอการต่อสู้กันระหว่างแนวคิดเรื่องการแต่งงานแบบกระแสหลักและแบบเควีย์ร์ จะสังเกตได้ว่าท่าทางของคริสโตเฟอร์ที่เสนอไว้ข้างต้นแฝงไว้ด้วยความลำบากใจ ดังจะเห็นได้จากการที่เขาบรรยายว่า “I swallowed. A tiny little gulp of a sound I hoped he didn’t hear.” ก่อนที่คริสโตเฟอร์จะตอบรับคำขอแต่งงาน เขาหลบกลืนน้ำลายโดยหวังว่าเจ.เอ็กซ์จะไม่ได้ยินเสียง ซึ่งการนำเสนอดังกล่าวแสดงให้เห็นความกระอักกระอ่วนของตัวละครในที่นี่อาจอนุมานได้ว่ากิริยาท่าทางของคริสโตเฟอร์ไม่ได้เป็นเพียงการกลืนน้ำลายเพื่อให้สามารถออกเสียงพูดตอบรับอย่างฉะฉาน แต่แฝงนัยของการแอบกลืน “ความรู้สึกลังเล” หรือ “ความไม่ปรารถนาที่จะแต่งงาน” ลงไปด้วย เขาจึงหวังว่าคนรักจะไม่ได้ยินเสียงนั้น (I hoped he didn’t hear) หรือในที่นี้คือจะไม่รับรู้ถึงความลังเลของเขา แต่ท้ายที่สุดแล้ว คริสโตเฟอร์ก็ให้ความสำคัญต่อคนรัก เขาจึงตอบรับคำขอแต่งงานเพื่อถนอมความรู้สึกของเจ.เอ็กซ์ การนำเสนอให้คริสโตเฟอร์ตัดสินใจตอบรับคำขอแต่งงานด้วยความจำใจ ทำให้ผู้วิจัยมองว่าตัวบทคัดสรรสูญเสียโอกาสในการตอบโต้บรรทัดฐานรักต่างเพศในประเด็นด้านการแต่งงานไป ถึงแม้คริสโตเฟอร์จะไม่ได้สนับสนุนแนวคิดเรื่องการแต่งงานเพื่อสร้างครอบครัวตามบรรทัดฐานรักต่างเพศ แต่การที่เขาเลือกตอบรับคำขอแต่งงานเพื่อรักษาน้ำใจคนรักทำให้เขายังติดอยู่ในกรอบอุดมคติของสังคมกระแสหลัก ดังที่อดัม ไอเซยาห์ กรีน (Adam Isaiah Green) ตั้งคำถามต่อการแต่งงานของคู่รักเพศเดียวกันว่าอาจเป็นการหวนคืนสู่บรรทัดฐานรักต่างเพศหรือไม่ (Green, 2010, p. 403) โดยกรีนมองว่า ในเมื่อสังคมมองว่าการแต่งงานคือความปกติ และมองว่าความสัมพันธ์ที่ไม่ได้แต่งงานเป็นความผิดปกติ เควีย์ร์จึงควรที่จะปฏิเสธการสมรสระหว่างเพศเดียวกันเพราะการแต่งงานอาจเป็นการหวนคืนสู่ค่านิยมที่สังคมมองว่าปกติ (Green, 2010, pp. 406-407) ตัวบทคัดสรรจึงสะท้อนให้เห็นว่าแนวคิดเรื่องการแต่งงานมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมอเมริกันร่วมสมัย แม้กระทั่งผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศและผู้ที่มีแนวคิดแบบเควีย์ร์ก็ยังรับเอาค่านิยมเรื่องการแต่งงานของสังคมกระแสหลักเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์ จึงทำให้เห็นว่าตัวบทคัดสรรยังไม่อาจก้าวข้ามบรรทัดฐานรักต่างเพศได้อย่างเด็ดขาด

5. ครอบครัวสุขสันต์: บทบาทและความสำคัญของลูกตามบรรทัดฐานรักต่างเพศ

การนำเสนอประเด็นเรื่องการแต่งงานของคู่รักเพศเดียวกัน นอกจากจะเผยให้เห็นข้อจำกัดของตัวบทคัดสรรในประเด็นเรื่องการแต่งงานแล้ว ตัวบทคัดสรรยังนำเสนอตัวละครเด็กหรือตัวละครที่มีสถานะเป็นลูกในความสัมพันธ์ของคู่รักเพศเดียวกันด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบทคัดสรรให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ครอบครัวที่มีพ่อแม่ลูกอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน

คล้ายกับบันทึกคดีแนวสืบสวนสอบสวนร่วมสมัยเรื่องอื่น อาทิ ครอบครัววัตสันจากละครโทรทัศน์ *เชอร์ล็อก* จากการศึกษาอาชญาวิทย ชุต โฮล์มส์ แอนด์ มอริอาร์ตี พบว่าเจ.เอ็กซ์ให้ความสำคัญกับหลานชายอย่างเเจกมากเป็นพิเศษ แม้ว่าเขาจะบอกว่าเเจกเป็นหลานชาย แต่หากพิจารณาจากการนำเสนอว่า เจ.เอ็กซ์.แต่งงานกับนินาเพื่อให้นินาและลูกได้ใช้นามสกุลมอริอาร์ตีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ก็อาจมองได้ว่าเเจกมีศักดิ์เป็นบุตรบุญธรรมของเจ.เอ็กซ์.ด้วย นอกจากนี้ ยังเห็นความคล้ายคลึงกันระหว่างตัวละครโรซามันด์จาก *เชอร์ล็อก* กับเเจก กล่าวคือในขณะที่โรซามันด์เป็นตัวแทนของแมรีที่เสียชีวิตไป เราก็สามารถมองได้ว่าเเจกเป็นตัวแทนของน้องชายที่เสียชีวิตไปแล้วของเจ.เอ็กซ์.เช่นกัน ตัวบทคดีสรรแนะนำว่าเจ.เอ็กซ์.สนิทสนมกับเเจกมาก เขามักใช้เวลาช่วงวันหยุดหรือเวลาพักผ่อนกับเเจก ทำให้เจ.เอ็กซ์.พยายามดึงเเจกเข้ามาในความสัมพันธ์ระหว่างเขากับคริสโตเฟอร์ เพราะนอกจากจะเป็นการช่วยเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวของเจ.เอ็กซ์.กับคริสโตเฟอร์แล้ว ยังสะท้อนให้เห็นว่าเจ.เอ็กซ์.มองว่าการมีลูกหรือการสานสัมพันธ์กับเด็กจะช่วยทำให้ครอบครัวสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ทัศนคติของเจ.เอ็กซ์.ที่มีต่อการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างหลานชายกับคนรักอยู่ภายใต้อิทธิพลของการสร้างครอบครัวแบบคู่รักต่างเพศ ตัวบทคดีสรรแนะนำว่า เจ.เอ็กซ์.ให้เเจกมาพักอาศัยด้วยในช่วงสุดสัปดาห์และพยายามโน้มน้าวให้คริสโตเฟอร์ทำกิจกรรมร่วมกับเเจกเพื่อให้ทั้งคู่สนิทสนมกันมากขึ้น ใจความตอนหนึ่งจาก *เดอะ บอย วิธ เดอะ เพนฟูล แทตทู* (The Boy with the Painful Tattoo) นำเสนอการพยายามโน้มน้าวให้คริสโตเฟอร์กับเเจกทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งแสดงให้เห็นทัศนคติที่เจ.เอ็กซ์.มีต่อแนวคิดการสร้างครอบครัวแบบกระแสหลัก ใจความว่า

“I want us to be a family, want you to be part of the rest of my family. I know you think they don’t accept you, don’t like you, but it’s just they don’t know you yet.”

“Yeah. Well.”

“And I honestly really feel like this is the perfect opportunity for you. It’s a chance to get to know Nina and Gage without me around, to do something for them, to wi—” He caught himself.

“Win them over?” I asked.

“To bond with them.”

(Lanyon, 2019b, p. 54)

จะสังเกตได้ว่า เจ.เอ็กซ์.ย้ำเรื่องการเป็น “ครอบครัว” ที่แท้จริงถึงสองครั้ง ครั้งแรกเขากล่าวว่า “I want us to be a family” และยังบอกอีกว่า “[I] want you to be part of the rest of my family” โดยหากพิจารณาเปรียบเทียบกับคำขอแต่งงานของเจ.เอ็กซ์.ที่เสนอไว้ในหัวข้อ “4. ครอบครัวที่ถูกต้อง: แนวคิดเรื่องการแต่งงานแบบกระแสหลักและแบบเควีย์ร์” ที่เขากล่าวว่า “I want us to really be a family” จะยิ่งเห็นอย่างชัดเจนว่าตัวบทคดีสรรจงใจเน้นย้ำคำว่า “ครอบครัวที่แท้จริง” ผ่านตัวละครเจ.เอ็กซ์. เนื่องจากบรรทัดฐานของรักต่างเพศที่ทรงอิทธิพลในสังคมอเมริกันร่วมสมัยสนับสนุนว่าครอบครัวที่แท้จริงจะต้องประกอบด้วยพ่อแม่ลูกที่อยู่ด้วยกันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา เจ.เอ็กซ์.ที่ยึดติดกับค่านิยมดังกล่าวจึงพยายามโน้มน้าวให้คริสโตเฟอร์ใช้เวลากับครอบครัวของเขาเพื่อให้คนรักเชื่อมความสัมพันธ์กับครอบครัวของเขา (To bond with them) โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาว่าเเจกถูกเลือกให้เป็นตัวกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์ ยิ่งทำให้เห็นว่าเจ.เอ็กซ์.ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดเรื่องเวลาแบบรักต่างเพศที่ให้ความสำคัญกับลูก

อย่างไรก็ดี คริสโตเฟอร์กลับมีแนวคิดที่แตกต่างจากเจ.เอ็กซ์.โดยสิ้นเชิง เพราะเขาไม่ได้ให้ความสำคัญกับเด็กหรือการสานสัมพันธ์กับครอบครัวของคนรัก แม้คริสโตเฟอร์จะมองว่าตนเป็นครอบครัวเดียวกับเจ.เอ็กซ์. แต่เขาแยกตัวเองออกจากครอบครัวของเจ.เอ็กซ์. และไม่ได้มองว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของบ้านมอริอาร์ติ และไม่ปรารถนาที่จะเกี่ยวข้องกันโดยไม่จำเป็น คริสโตเฟอร์จึงมักมีปากเสียงกับคนรักเพราะเขาปฏิเสธที่จะสานสัมพันธ์กับครอบครัวของเจ.เอ็กซ์. เห็นได้จากตัวอย่างตอนที่คริสโตเฟอร์ปฏิเสธการไปเที่ยวพักผ่อนที่สวนสัตว์กับเจ.เอ็กซ์.และหลานชาย

[CHRISTOPHER] “What if you took Gage to the zoo and I was a really good sport about not getting to spend Saturday with you?”

He [J.X.] sighed. “Kit.”

“I’m just thinking of Gage,” I [CHRISTOPHER] said. “He’s going to enjoy the two of you going to the zoo a lot more than if I tag along.”

[J.X.] “You wouldn’t be *tagging* along. It would be you and me taking him. That would be the point.”

“I [CHRISTOPHER] realize that’s the theory. And I appreciate what you’re saying. More than Gage will. It’s just that I’ve got a lot on my mind right now.”

[J.X.] “Wouldn’t it help to try to get things back to normal?”

[CHRISTOPHER] “Maybe. But going to the zoo is not normal for me.”

He [J.X.] said, smiling but stubborn, “I really think it would be good for you to get out of the house. Let’s change the subject. Let’s do something fun. Something relaxing.”

Yes, because there was nothing more relaxing than going to a crowded amusement park on a weekend when it would be packed with frazzled adults, screaming children and caged, desperate animals.

(Lanyon, 2019b, pp. 251-252)

แนวคิดเรื่องการใช้เวลากับครอบครัวของคริสโตเฟอร์กับเจ.เอ็กซ์.ตรงกันข้ามกันโดยสิ้นเชิง เจ.เอ็กซ์.กล่าวว่า “Wouldn’t it help to try to get things back to normal?” เพราะเขาเชื่อว่าการพักผ่อนกับครอบครัวจะช่วยเยียวยาทุกสิ่งให้เป็น “ปกติ” หรือในที่นี้คือการช่วยเยียวยาความเหนื่อยล้าจากหน้าที่หนักสืบของคริสโตเฟอร์ เขายังหวังอีกว่าเจจะช่วยสานสัมพันธ์ระหว่างคริสโตเฟอร์กับครอบครัวมอริอาร์ติได้ ซึ่งขัดแย้งกับทัศนคติของคริสโตเฟอร์ที่กล่าวว่า “But going to the zoo is not normal for me” เพราะ “ความปกติ” ของเจ.เอ็กซ์.เป็น “ความไม่ปกติ” สำหรับคริสโตเฟอร์ เขาไม่ชอบสถานที่ที่คนพลุกพล่านและเต็มไปด้วยเสียงรบกวนอย่างเสียงเด็กหรือสัตว์ การไปเที่ยวสวนสัตว์กับครอบครัวจึงไม่ใช่การพักผ่อนที่ “ปกติ” ในมุมมองของคริสโตเฟอร์ นอกจากนี้ การที่คริสโตเฟอร์มองว่าตนไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวมอริอาร์ติยังทำให้เขาไม่ต้องการสานสัมพันธ์กับเจ. เขามองว่าตัวเองเป็นเพียง “ตัวพ่วง” (tag along) ของเจ.เอ็กซ์. กับหลานชายในการไปเที่ยวสวนสัตว์ ทัศนคติของคริสโตเฟอร์จึงสอดคล้องกับแนวคิดของเคียวรีที่ปฏิเสธและวิพากษ์การอยู่ภายใต้ค่านิยมของสังคมรักต่างเพศที่ว่า ครอบครัวที่มีพร้อมทั้งพ่อแม่ลูกเป็นครอบครัวที่ปกติ

ความแตกต่างกันระหว่างมุมมองของเจ.เอ็กซ์.กับคริสโตเฟอร์ทำให้เห็นว่า อิทธิพลของครอบครัวมีส่วนในการปลูกฝังแนวคิดเรื่องการสร้างครอบครัวด้วย เจ.เอ็กซ์.เติบโตมาในครอบครัวอนุรักษ์นิยมที่สนับสนุนค่านิยมของสังคมกระแสหลัก เขามีทั้งพ่อและแม่ ต่างจากคริสโตเฟอร์ที่พ่อแม่หย่าร้างกัน คริสโตเฟอร์เองก็เคยหย่าร้างจากอดีตคนรักมาก่อนและเคยใช้ชีวิตอย่างสันโดษ เขาจึงไม่เห็นความสำคัญของการปรองดองกับครอบครัวของคนรัก นอกจากนี้ การนำเสนอความปรารถนาของเจ.เอ็กซ์.ที่คาดหวังการปรองดองกันระหว่างคนรักกับครอบครัวยังเป็นการชวนคิดสู่ภาพลักษณ์ครอบครัวในอุดมคติของคู่รักต่างเพศ จะสังเกตได้ว่าสื่อปัจจุบันมักนำเสนอภาพครอบครัวสุขสันต์ที่พร้อมด้วยพ่อแม่ลูกและใช้เวลาในช่วงวันหยุดด้วยกันอย่างสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับการโน้มน้าวของเจ.เอ็กซ์.ที่ต้องการสร้างภาพลักษณ์ครอบครัวระหว่างคู่รักเพศเดียวกันกับหลานชายที่ใช้ช่วงเวลาในวันหยุดด้วยกันอย่างมีความสุข กล่าวได้ว่า อิทธิพลของบรรทัดฐานรักต่างเพศส่งผลต่อแนวคิดด้านการสร้างภาพลักษณ์ครอบครัวของคนหนุ่มมากในสังคม ดังนั้นจึงเห็นว่าแม้แต่คู่รักเพศเดียวกันบางคู่อย่างคู่ของคริสโตเฟอร์กับเจ.เอ็กซ์.ก็ยังยึดติดกับค่านิยมกระแสหลักของสังคมอเมริกันร่วมสมัย

6. บทสรุป

จากการศึกษาอาชญาวิทยา ชุด *โฮล์มส์ แอนด์ มอริอาร์ตี* ผู้วิจัยพบว่าตัวบทคดีสรรพยาามตั้งคำถามกับแนวคิดเรื่องการสร้างครอบครัวที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของบรรทัดฐานรักต่างเพศ ด้วยการนำเสนอครอบครัวคู่รักเพศเดียวกันของนักสืบชายเดิมทีนักสืบในอดีตมักใช้ชีวิตอย่างสันโดษ แต่ก็ได้รับการยอมรับจากสังคมเนื่องจากมองว่านักสืบเป็นผู้ให้ความสำคัญกับหน้าที่การทำงานและการรักษามลประโยชน์ของชาติมากกว่าเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน แต่ตัวบทคดีสรรกลับชี้ให้เห็นว่าแท้จริงแล้วนักสืบเองก็สามารถคบหาได้กับคนรักไปพร้อมกับทำหน้าที่ในฐานะนักสืบได้ นอกจากนี้ ตัวบทคดีสรรยังเปิดเผยความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันอย่างตรงไปตรงมา เพื่อสะท้อนให้เห็นบริบททางสังคมอเมริกันสมัยใหม่ที่เริ่มให้การยอมรับความสัมพันธ์ของคู่รักเพศเดียวกันมากยิ่งขึ้น ทว่า ผู้วิจัยพบว่าอิทธิพลของบรรทัดฐานรักต่างเพศและค่านิยมของสังคมกระแสหลักยังสร้างข้อจำกัดในการนำเสนอภาพลักษณ์ของครอบครัวคู่รักเพศเดียวกัน ความขัดแย้งของแนวคิดเรื่องการสร้างครอบครัวและการแต่งงานของคริสโตเฟอร์กับเจ.เอ็กซ์.สะท้อนให้เห็นการต่อสู้กันระหว่างแนวคิดการสร้างครอบครัวแบบกระแสหลักและแบบเคียวรี ตัวบทคดีสรรนำเสนอให้เห็นว่าคริสโตเฟอร์คือตัวแทนของแนวคิดแบบเคียวรีที่ไม่เห็นด้วยกับการแต่งงาน และมองว่าครอบครัวไม่จำเป็นต้องมีเรื่องของงานหรือการรับอุปการะบุตร ต่างจากเจ.เอ็กซ์.ที่ยังยึดติดกับค่านิยมของสังคมกระแสหลักและกรอบเวลาแบบรักต่างเพศที่ให้ความสำคัญกับการแต่งงานและการมีลูก แต่ท้ายที่สุดแล้ว ตัวบทคดีสรรกลับเลือกนำเสนอให้คริสโตเฟอร์ลงเอยด้วยการตกปากรับคำขอแต่งงานของคนรักเพศเดียวกัน ซึ่งเป็นการชวนคิดสู่วิถีชีวิตแบบคู่รักต่างเพศ ทำให้สามารถสรุปได้ว่าแม้ตัวบทคดีสรรจะต้องการสู้กับค่านิยมของสังคมกระแสหลัก แต่ก็ยังไม่อาจก้าวข้ามบรรทัดฐานรักต่างเพศที่ให้ความสำคัญกับเด็ก ครอบครัว และการแต่งงานได้อย่างเด็ดขาด ตัวบทคดีสรรจึงสูญเสียโอกาสในการโต้กลับค่านิยมของสังคมกระแสหลักในประเด็นด้านการสร้างครอบครัวคู่รักเพศเดียวกันที่แตกต่างจากบรรทัดฐานทางสังคมไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- Chutima Prakatwutthisan ชุตินา ประภาศวุฒินสาร. (2010). Nakorn Khasem kap phawa sungwai nai mummong queer นาครเขษม กับภาวะสูงวัยในมุมมองเกย์ [Nakorn Khasem and aging conditions in Queer perspectives]. In Natthanai Prasannam (Ed.), *Dae saksri samoe kan thuk chan chon: Wannakam kap sitthi manutsayachon sueksa* แต่ศักดิ์ศรีเสมอกันทุกชั้นชน: วรรณกรรมกับสิทธิมนุษยชนศึกษา [An honor to all classes: Literature and human rights] (pp. 22-44). Department of Literature, Faculty of Humanities, Kasetsart University; The National Human Rights Commission of Thailand; Bangkok Art and Culture Centre.
- Jirat Chalermpanyakorn จิรัฏฐ์ เฉลิมแสนยากร. (2022). *Mong yam kwamrak kwantai khong tualakorn queer nai nawaniyai The Hours (huang wela haeng chiwit)* โมงยาม ความรัก ความตาย ของตัวละครเกย์ ในนวนิยาย The Hours (ห้วงเวลาแห่งชีวิตร) [Time, Love, and Death of Queer Characters from the Novel, The Hours]. The101.world. Retrieved September 7, 2023, from <https://www.the101.world/the-hour-michael-cunningham/>
- Saran Mahasupap ศรัณย์ มหาสุภาพ. (2023). Naewkit queer affect nai lang manutsayaniyom (Affective Posthumanism): Karnsueksa tualakorn Wanda nai series WandaVision แนวคิดเกย์อาฟเฟกต์ในหลังมนุษยนิยม (Affective Posthumanism): การศึกษาตัวละครวอนด้าในซีรีส์ WandaVision [Queer Affective Posthumanism: A case study of Wanda in WandaVision Series]. *Warasan Aksomrasat* วารสารอักษรศาสตร์ [Journal of Letters], 52(1), 69–85. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jletters/article/view/262791>
- Sir Arthur Conan Doyle เซอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์. (2020). *Sherlock Holmes shud karnpachonphai* เซอร์ลอร์ดโฮล์มส์ ชุด การผจญภัย [The adventures of Sherlock Holmes] (Arjan Saisuwan, Trans.; 21st ed.). Praew Publishing.

ภาษาต่างประเทศ

- Bernstein, M., & Reimann, R. (2001). *Queer families, Queer politics: Challenging culture and the state*. Columbia University Press.
- Beeman, G., & Bobin, J. (Directors). (2021). *The mysterious Benedict society* [TV series]. 20th television; Halcyon studios.
- Burke, M. (2020). Heteronormativity. In G. Weiss, A. V. Murphy & G. Salamon (Eds.), *50 concepts for a critical phenomenology* (pp. 161-167). Northwestern University Press.
- Dowsett, G. W. (2003). HIV/AIDS and homophobia: Subtle hatreds, severe consequences and the question of origins. *Culture, Health & Sexuality*, 5(2), 121–136. <http://www.jstor.org/stable/4005357>
- Doyle, A. C. (1995). A Scandal in Bohemia. In *The adventures of Sherlock Holmes* (2nd ed.) (pp. 117-131). Wordsworth.

- Edelman, L. (2004). *No future: Queer theory and the death drive*. Duke University Press.
- Gatiss, M., & Moffat, S. (Directors). (2010). *Sherlock*. [TV series]. Hartwood films; BBC Wales; Upper boat studios.
- Gatiss, M., Moffat, S. (Writer), & Caron, B. (Director). (2017, January 15). The final problem (Season 4, Episode 3) [TV series episode]. In S. Vertue & B. Vertue (Executive Producers), *Sherlock*. Hartwood Films; BBC Wales; Pinewood studio Wales.
- Gatiss, M. (Writer) & Talalay, R. (Director). (2017, January 1). The six thatchers (Season 4, Episode 1) [TV series episode]. In S. Vertue & B. Vertue (Executive Producers), *Sherlock*. Hartwood films; BBC Wales; Pinewood studio Wales.
- Green, A. I. (2010). Queer unions: Same-sex spouses marrying tradition and innovation. *The Canadian Journal of Sociology/Cahiers canadiens de sociologie*, 35(3), 399-436. <https://doi.org/10.29173/cjs7435>
- Halberstam, J. (2005). *In a Queer time and place: Transgender bodies, subcultural lives*. New York University Press.
- Koselleck, R. (2004). *Futures past: On the semantics of historical time* (K. Tribe, Trans). Columbia University Press.
- Lanyon, J. (2019a). *All she wrote: Holmes & Moriarity 2* (2nd ed.). JustJoshin Publishing.
- Lanyon, J. (2019b). *The boy with the painful tattoo: Holmes & Moriarity 3* (2nd ed.). JustJoshin Publishing.
- Lanyon, J. (2019c). *In other words... murder: Holmes & Moriarity 4* (2nd ed.). JustJoshin Publishing.
- Lanyon, J. (2019d). *Somebody killed his editor: Holmes & Moriarity 1* (2nd ed.). JustJoshin Publishing.
- Poe, E. A. (1980). The murders in the Rue Morgue. In *Edgar Allan Poe: selected tales* (pp. 105-135). Oxford University Press.
- Reddy, M. T. (2003). Women detectives. In M. Priestman (Ed.), *The Cambridge companion to crime fiction* (pp. 191-208). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CCOL0521803993.012>
- Stewart, T. L. (2007). *The mysterious Benedict society*. Little, Brown and Company.